

Skadefelling beitesesongen 2025

Statsforvalteren i Innlandet og Statens naturoppsyn

29. april 2025

Statsforvalteren i Innlandet

05.05.2025

Utgangspunktet:

Foto: Ståle Sørensen

- Bjørn, jerv, ulv, gaupe og kongeørn er på Norsk rødliste for arter oppført som truede arter med høy risiko for å dø ut.
- Artene er fredet, og i utgangspunktet unntatt fra jakt eller annen felling.

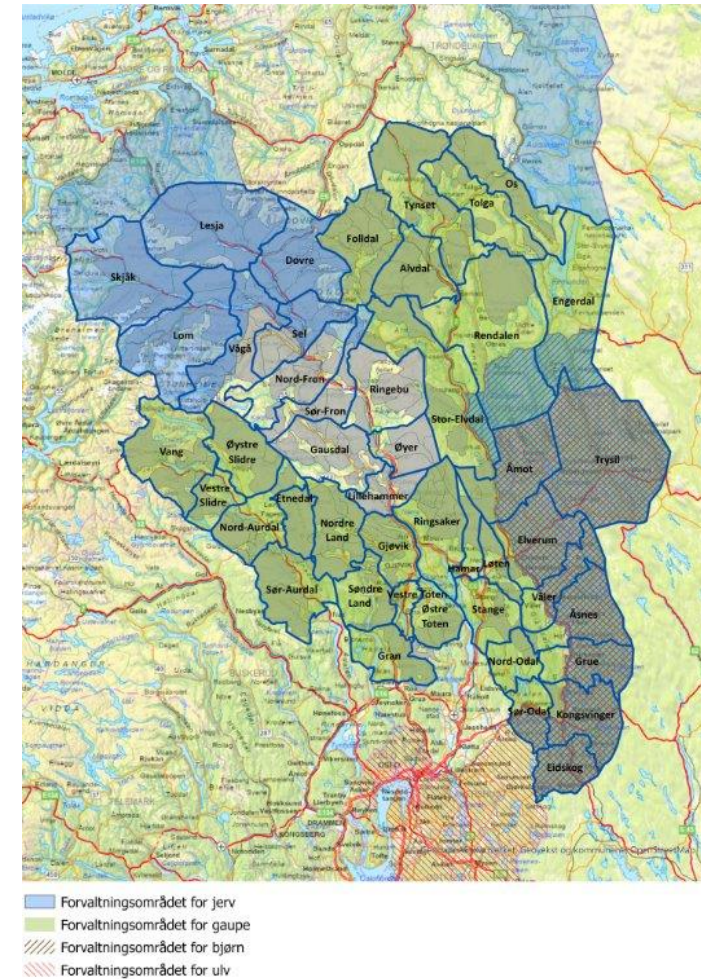

Utgangspunktet for Innlandet

Innlandet har forvaltningsområder for alle de store rowiltartene

Innlandet er det fylket med flest dyr på utmarksbeite.

Samisk tamreindrift i region 5 og 4 tamreinlag i region 3. Sentralt for næringen er at disse bruker utmarksbeite hele året, og det er krevende å finne effektive tapsreducerende tiltak.

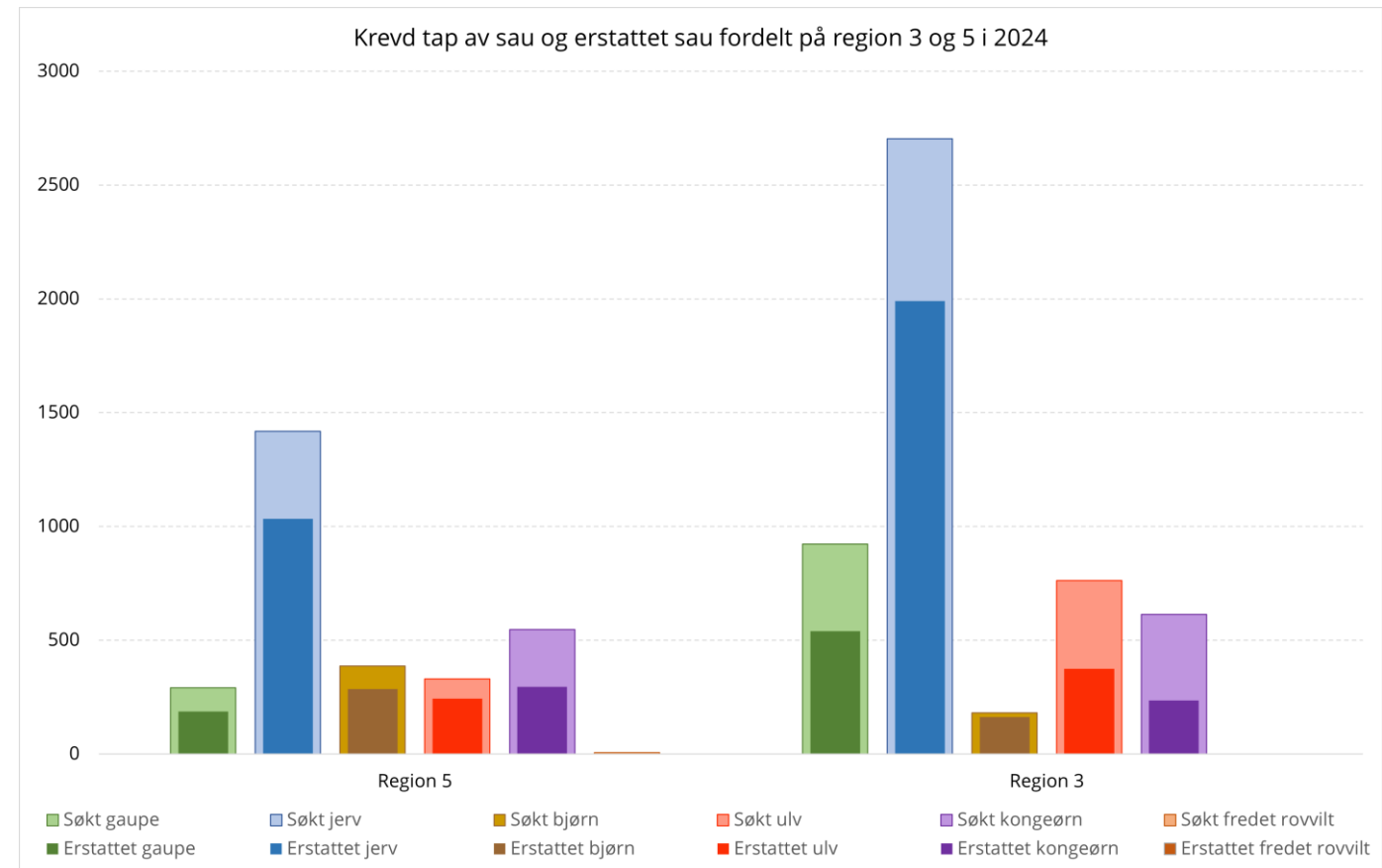
Innlandets utfordringer

Store tap til jerv i forvaltningsområde for jerv i region 3/Oppland.

Tap til både ulv, bjørn, gaupe, jerv og kongeørn i enkelte beiteprioriterte områder av region 5 og 3.

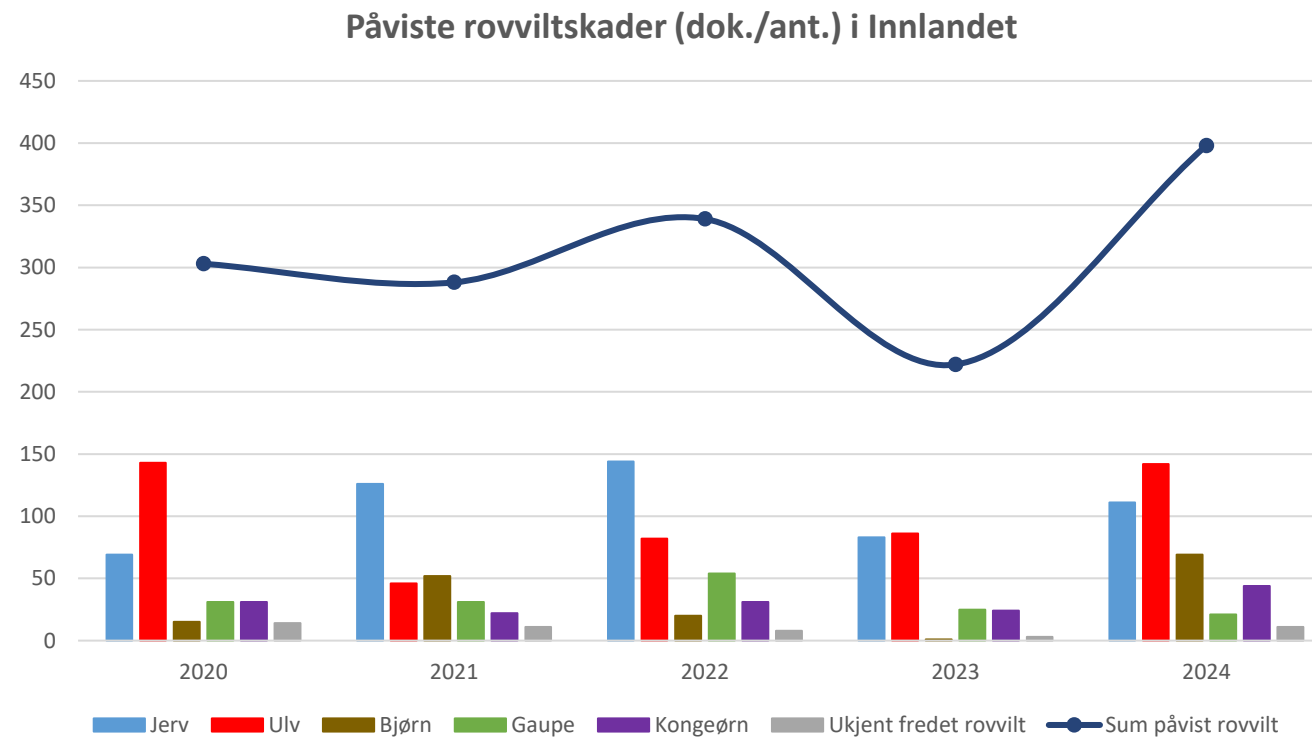
- Stor uforutsigbarhet, spesielt til ulv

Skadefelling på spesielt ulv og bjørn har blitt mer effektivt de siste årene

Påviste rovviltskader (dok./ant.) i Innlandet

Skadefellingstillatelser 02.5- 27.9

Region 3

- Bjørn: 4 tillatelser
- Ulv: 9 tillatelser
- Jerv: 6 tillatelser, 4 avslag
- Gaupe: 3 tillatelser
- Kongeørn: 2 avslag

Region 5

- Bjørn: 3 tillatelser, 2 avslag
- Ulv: 4 tillatelser, 1 avslag
- Jerv: 1 tillatelse, 4 avslag
- Gaupe: 1 tillatelse, 1 avslag
- Kongeørn: 0

Innlandet totalt 31 skadefellingstillatelser, 14 avslag

Statsforvalterens vaktordning og beredskap

- En felles vakttelefon for Innlandet: 970 29 840
- Åpningstider (kan utvides ved behov for høyere beredskap);

15. april til 15. september	08:00 – 21:00 alle dager
16. september til 14. april	08:00 – 18:00 alle dager

- Send sms etter åpningstid.
- Informasjon ut til kommune/beitelag
 - SMS-varslng når tillatelse til felling er gitt og når skadegjørere er felt.
 - SMS-varslng ved (førstegangs) observasjon og/eller skader av ulv (antatt/dokumentert av SNO)
 - Ukesbrev om hendelser i beitesesongen (legges ut på [Statsforvalterens hjemmeside](#))

Statsforvalteren i Innlandet

Mai 2023

Rovvilt og beitesesongen 2023

Informasjon til beitebrukere, rovviltkontakter og kommunene i Innlandet

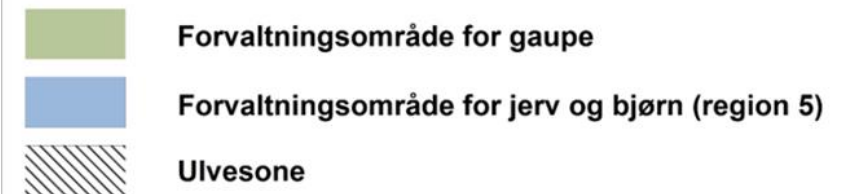
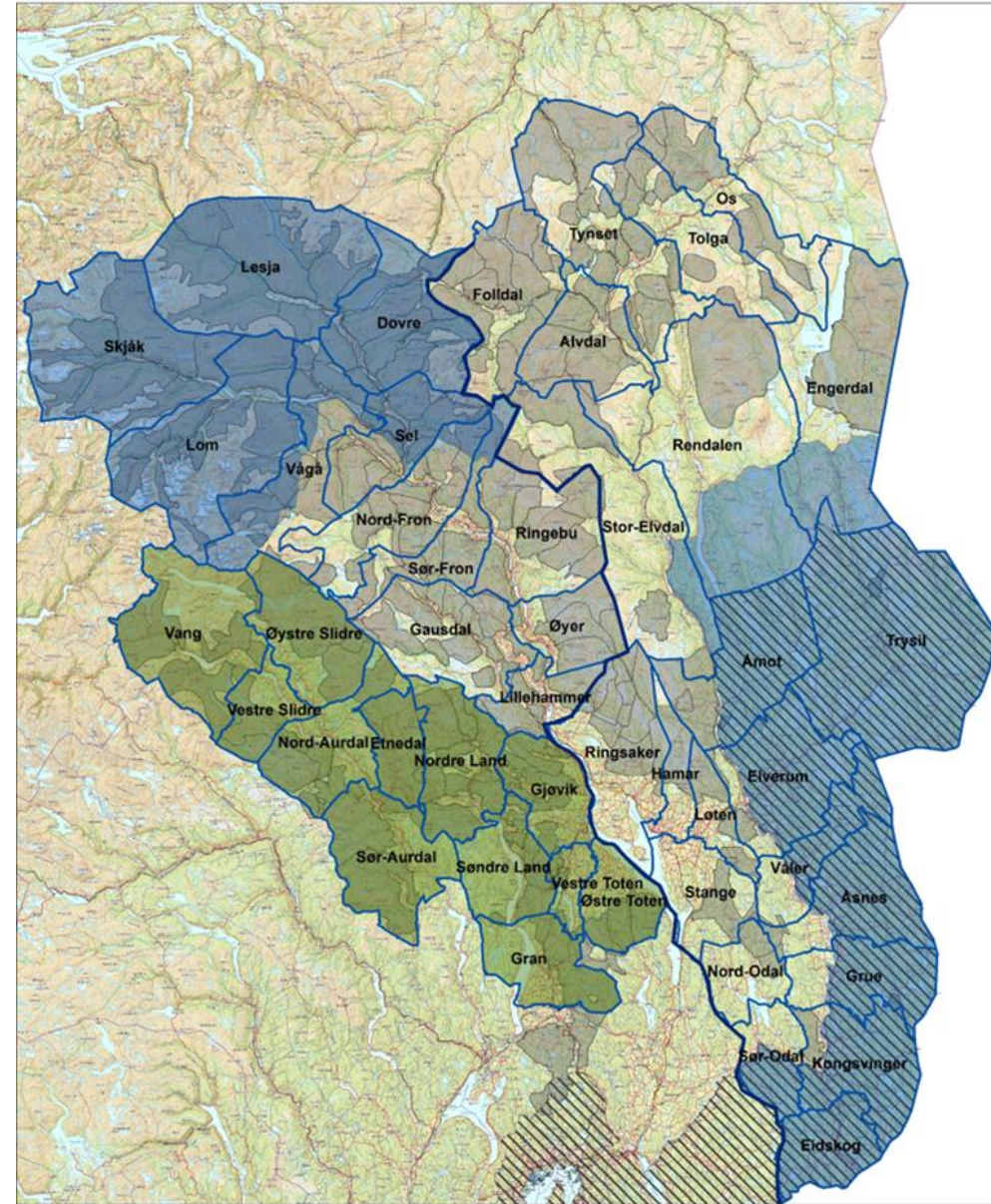
Skadefellingssøknader

- Dokumentasjon av skader og observasjoner- Kvalitet bilder
- Husk at alle bilder, skader og spor må dokumenteres av SNO, så send det materialet direkte til RVK.
- Innhold i søknad skadefelling
 - Skriftlig søknad (hvem søker, antall kadaver, antall sau på beite)
 - Løs på drevet?
 - Postering bil?
- Vedtaket søknad skadefelling foreligger så raskt som mulig.
- Husk øvrige tillatelser, men trenger ikke grunneiertyllatelse, jf. viltloven § 35.

Skadefellingstillatelse?

- I perioden 1. juni til 15. februar har Statsforvalteren myndighet til å fatte vedtak om skadefelling innenfor vedtatte kvoter (fastsatt av Rowiltnemnda eller Miljødirektoratet).
- Jf. § 9 i rowiltforskriften
«Felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes andre tilfredstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det skal tas særlig hensyn til;
 - a. områdets betydning som beitemark*
 - b. skadens omfang og utvikling*
 - c. potensialet for fremtidige skader*
 - d. muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak.»*

Skadefellingstillatelse?

Vedtak om felling skal være begrenset til et bestemt område, tidsrom og antall dyr, jf. § 9 i rovviltforskriften.

Felling skal være rettet mot bestemte individer.

- Viktig med ferske skader.
- Viktig med tanke på avgrensing av fellingsområde
- Viktig med tanke på avgrensing av tidsrom

Fellingstillatelsen gis til en ansvarlig kommune, og dermed en ansvarlig fellingsleder.

- Innsatsen holdes innenfor budsjettammen.
- Rapportering

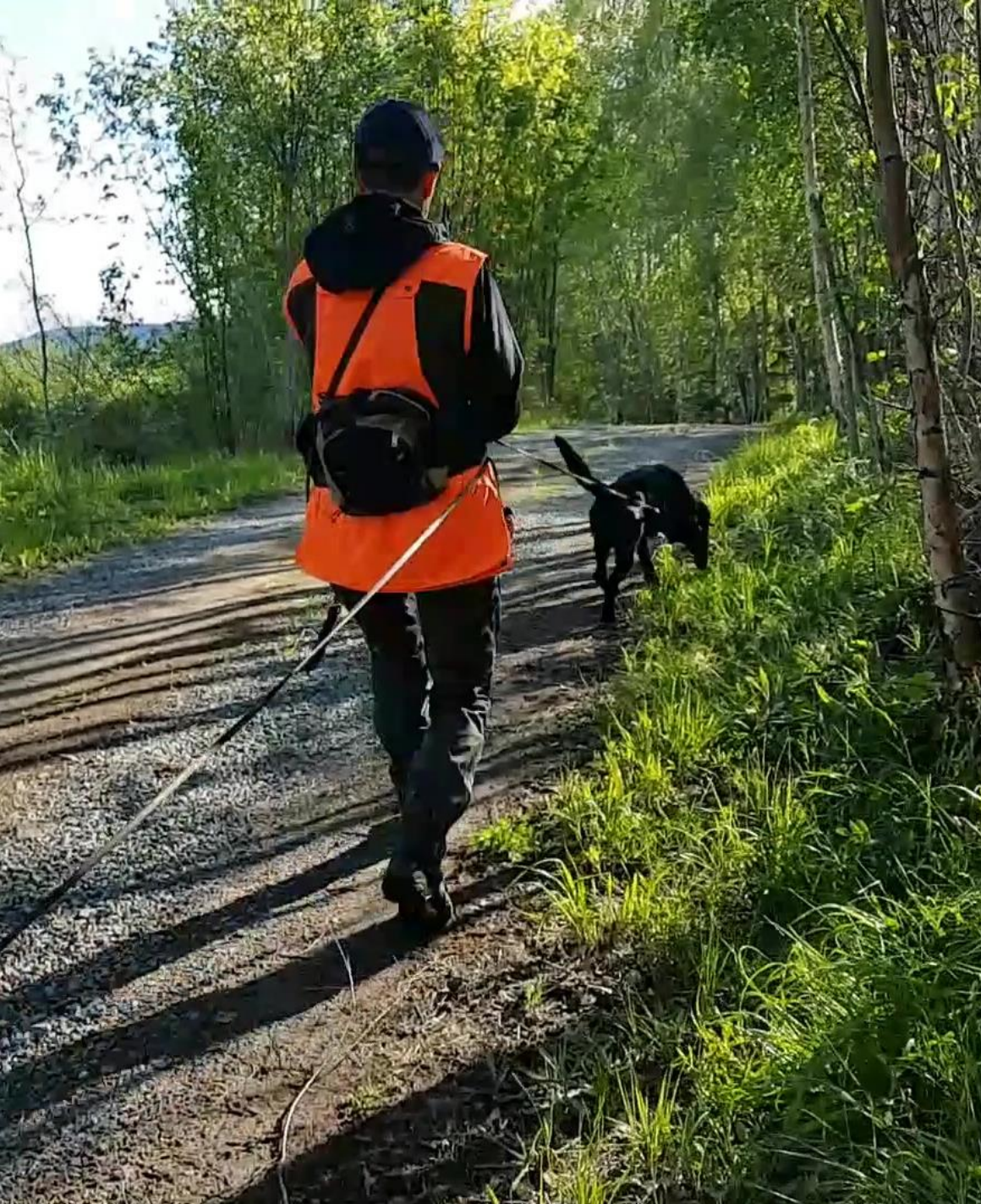

Spesielle vilkår i fellingstillatelser

- Bruk av løs, på drevet halsende hund vurderes ved alle fellingstillatelser på ulv
- Postering i bil kan vurderes hvis det er ønske fra fellingslaget
- Krav om å avklare genetisk status på ulv, så langt det er mulig
- Familiegrupper av gaupe og binne med unger er unntatt i alle tillatelser
- Familiegrupper av jerv er normalt unntatt
- Termisk sikte

Bruk av hund på skadefelling

- Ekvipasjer som er tilgjengelig;
 - sporhund
 - jakthund
- Godtgjøres utenfor rammen til det kommunale skadefellingslaget.
- Godtgjøring av disse ekvipasjene må avklares med Statsforvalter på vakttelefon før oppdraget .

Skadefelling i verneområder

- Kan bli nødvendig med egen dispensasjon fra verneforskrift i enkelte verneområder, dette gjelder f.eks
 - Reinheimen NP
 - Femundsmarka NP
 - Gutulia NP
 - Rondane NP
 - Dovre NP
- Jobber med avklaring, men vi ber spesielt kommunene om å være oppmerksom på at slik tillatelse kanskje må innhentes.

Innsamling av DNA

Spesielt viktig på ulv, men også aktuelt på bjørn og jerv.

Etter instruks fra Miljødirektoratet 21. mai 2018 skal Statsforvalteren ved vedtak om skadefelling på ulv beskrive hvilken innsats som er gjort for å avdekke genetisk status, samt beskrive andre relevante vurderinger knyttet til dette. Statsforvalteren har bedt om at fellingslaget samler inn hår- og møkkprøver for DNA-analyse dersom de kommer over dette. Ved funn av genetisk materiale fra ulven, for eksempel hår, avføring eller urin, skal skadefellingslaget umiddelbart kontakte SNO for å få sikret dette materialet slik at det kan sendes inn til genetisk analyse. SNO samler også inn prøver til DNA analyse dersom de kommer over dette i forbindelse med sitt arbeid.

Innsamling DNA

Prøvetype	Ulv	Jerv	Bjørn
Skit	Silica (hele året)	Silica (01.01.-01.06.)	Silica (hele året)
Hår (hårsekk)	Papirkonvolutt (hele året)	Papirkonvolutt (01.01.-01.06.)	Papirkonvolutt (hele året)
Vev	Rør med sprit (hele året)	Rør med sprit (hele året)	Rør med sprit (hele året)
Urin	Rør med preserveringsvæske (hele året)	Rør med preserveringsvæske (ved spesielle tilfelle)	
Løpeblod/blod	Rør med preserveringsvæske		
Spytt	Eget prøvesett m vattpinne		
Innsending av skit, hår, urin, løpeblod	Fortløpende	Fortløpende (senest 05.06)	Fortløpende

Innsamling DNA- Andre enn SNO

Skit: Plastposer og frys ned, evt levèr RVK raskest mulig

Ytterkant av skiten!

Treng ikkje store mengder

På silicarør: På størrelse med ei ert

Silicaen skal omslutte prøva

Nok silica, riktig farge

Hår: I konvolutter/post-it-lapper e.l. Oppbevares tørt. Ikkje frys!

Hårsekken viktig!

Urin: Hald prøva frossen/kald

Levèr raskest mulig til RVK

Unngå forurensning! Både frå andre dyr – og deg sjøl!

Merk alle prøver med dato, koordinat og navn

§17 Ettersøk av såret og skadet rovvilt

Den som skadeskyter gaupe, jerv, bjørn, ulv eller kongeørn under forsøk på felling eller jakt i medhold av bestemmelsene i denne forskrift plikter å gjøre det en kan for å avlive dyret snarest mulig. Vedkommende plikter å forvisse seg om påskutt dyr er truffet eller ikke. Det skal ikke gjøres forsøk på felling eller jakt på nye dyr mens ettersøk pågår.

Den som under jakt eller ved skadefelling/lisensfelling skadeskyter gaupe, jerv, bjørn, ulv eller kongeørn skal uten opphold underrette statsforvalteren og nærmeste politimyndighet. Statsforvalteren avgjør videre gjennomføring og avslutning av ettersøk. De som har deltatt i forsøket på felling eller jakt skal uten godtgjørelse bistå forvaltningsmyndighet eller politimyndighet i det videre ettersøk.

Ved ettersøk av rovvilt som påtreffes skadet eller skades utenom lovlig jakt eller fellingsforsøk skal kommunen straks varsle statsforvalteren og nærmeste politimyndighet. Statsforvalteren og politiet kan beslutte at ettersøk skal gjennomføres med særlig kvalifisert personell.

Bestemmelser om ettersøk

- Viktig at alle skudd mot rovdyr varsles med en gang til SFIN sin vakttelefon.
- Skuddplasskontroll skal gjennomføres også på skadefelling.
- Statsforvalteren avgjør videre gjennomføring og avslutning av ettersøk.
- De som har deltatt i forsøket på felling skal bistå forvaltningsmyndighet eller politimyndighet i det videre ettersøk.
- Statsforvalteren og politiet kan beslutte at ettersøk skal gjennomføres med særlig kvalifisert personell.
- Ettersøk av **jerv**, **gaupe** og **ulv** vil evt. kunne gjennomføres uten bistand fra SNO. SNO vil alltid kontaktes av SF, men hvordan ettersøket av disse artene vil bli gjennomført, vurderes fra sak til sak.
- Ettersøk av såret **bjørn** vil som hovedregel bli gjennomført med bistand fra SNO pga at det stilles høye krav til kompetanse og av hensyn til sikkerhet.

SNO- ettersøk på fredet rowvilt

- SNO blir kontaktet av SF
 - relevant info for hendelsen blir videreformidlet
 - fellingslaget sjekker skuddplass for avklaring av treff eller bom
 - videre saksgang blir diskutert
- SNO oppretter kontakt med fellingsledelsen
 - blir avgjort om fellingslaget gjennomfører ettersøk uten eller med SNO
 - om bistand fra SNO, blir det avgjort hvilken type bistand
- Skadefellingslaget holder SF og evt SNO løpende orientert om fremdriften
- SNO gjennomfører skuddplasskontroller i etterkant

Bistand fra SNO

- Må være ønsket og anmodet om fra den lokale fellingsleder
- Ved bistand så gjelder samme vilkår for SNO som for skadefellingslaget
- Bistand er i utgangspunktet kompetanse knyttet til planlegging og gjennomføring, samt ressurser i form av mannskap og formidling av kontakt med vel fungerende/rutinerte hundeeekvipasjer

Bistand fra SNO

- Skadesituasjoner hvor det er omfattende og vedvarende skader, og/eller hvor skadefellingslagene har liten erfaring, prioriteres
- Bistand fra SNO belaster ikke fellingsvederlag gitt av SF
- Når SNO bistår, ledes forsøket fortsatt av skadefellingslaget
 - skadefelling skjer innenfor vilkår og rammer vedtatt av SF
 - SNOs fellingsinstruks kommer ikke til anvendelse

Hunder i SNO

- Hunder til egne oppdrag
- Hunder til bistand
- Har hunder til jerv, bjørn og gaupe
- Ikke i mål med hunder til ulv

Fellingsveileder

- Bør leses før hver skadefellings sesong.
- Gjennomgang av relevant lovverk
- Aktørenes roller og ansvar – myndigheter og andre
- Gjennomgang av virkemiddel i fellingsoppdrag
- Oppsummering av tilgjengelig kunnskap og erfaring om planlegging og gjennomføring av skadefellingsoppdrag
- Særlige råd for konkrete skadefellingsoppdrag - Bilag
- Rapportering av skadefellingsoppdrag

Veileder for gjennomføring av fellingsoppdrag

Skuddplasskontroll

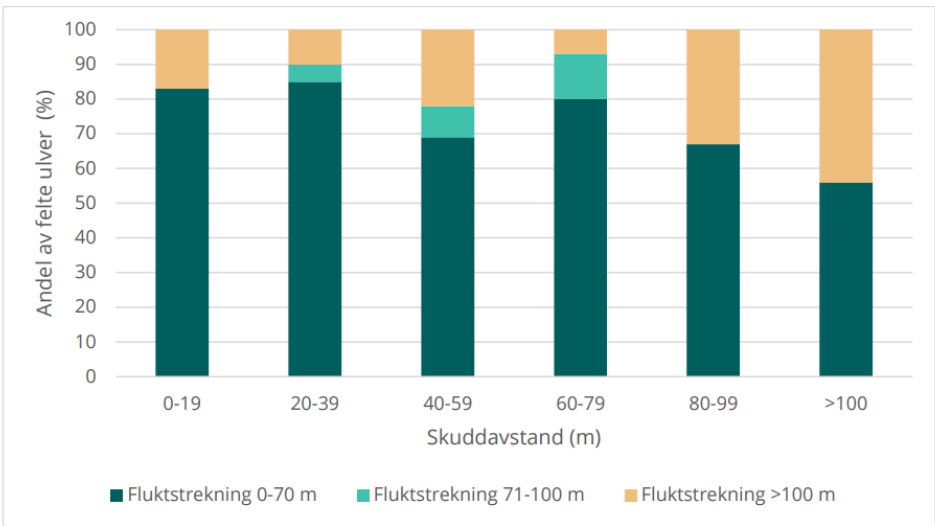
Vurdering av utviklingen i omfanget av skadeskyting av rovdyr i perioden 2014 – 2023

Vi viser til oppdrag nr. 19 i tildelingsbrev for 2023 fra Klima- og miljødepartementet (KLD), om å "vurdere utviklingen i omfanget av skadeskyting av rovdyr, og levere en rapport om dette", og til ytterligere presisering av oppdraget i brev av 16. januar 2023:

"Departementet viser til NINA Rapport 838 (2012) som viste at den estimerte skadeskytingsprosenten var vesentlig høyere for rovdyrarter sammenlignet med voksne elger og elgkalv. Departementet viser til at det i etterkant av rapporten ble iverksatt ulike tiltak, jf. direktoratets brev av 19. juli 2013. Blant annet ble det vektlagt i større grad å innhente data om flukstrekninger på store rovdyr i forbindelse med påskytinger gjennom skuddplasskontroller utført av Statens naturoppsyn. Videre pekte direktoratet på at om frekvensen av skadeskyting ikke går ned, må det gjøres nye vurderinger knyttet til obligatoriske kurs for rovdyrjegere.

Miljødirektoratet bes vurdere:

1. Kan det sies noe om omfanget av skadeskyting av de ulike rovdyrartene og utviklingen den siste tiårsperioden?
2. Skiller omfanget av skadeskyting av rovdyr seg fremdeles betydelig fra andre viltarter?
3. Hvilke tiltak som er gjennomført for å redusere skadeskyting av rovdyr den siste tiårsperioden?

Figur 6. Figuren viser andelen felte ulv med flukstrekning lenger enn 70 og 100 m innenfor skuddavstandsintervaller på 20 m. Antallet ulv per skuddavstandsintervaller er angitt i Tabell 15. Andelen skadeskytinger etter definisjonen til NINA-rapporten dekker både den lysgrønne og oransje delen av søylene, mens andelen skadeskytinger etter NJFFs beskrivelse dekker den oransje delen av søylene.

Tabell 1. Tabellen omfatter totalmaterialet for perioden 2014-2023, med antall felling, antall og andel skuddplasskontroller, samt antall og andel kontrollerte felling med flukstrekning over grenseverdiene for skadeskyting, jf. henholdsvis NINA-rapporten og NJFFs beskrivelse.

Art	Tidsperiode	Våpen- type	Antall felling i Rovbase	Antall skuddplass- kontroller	Andel skuddplass- kontroller (%)	Antall over grense-verdi: NINA / NJFF	Andel over grense-verdi (%): NINA / NJFF
Ulv	2015/16 - 2022/23	Rifle	124	108	87	26 / 19	24 / 17
Jerv	(2013)/ 14 - 2022/23	Rifle	358	159	44	23 / 19	14 / 12
		Hagle	92	24	26	1 / 1	4 / 4
Gaupe	2014-2023	Rifle	362	213	59	46 / 23	22 / 11
		Hagle	170	96	56	24 / 18	25 / 19
Bjørn	2014-2023	Rifle	14	11	79	0 / 0	0 / 0

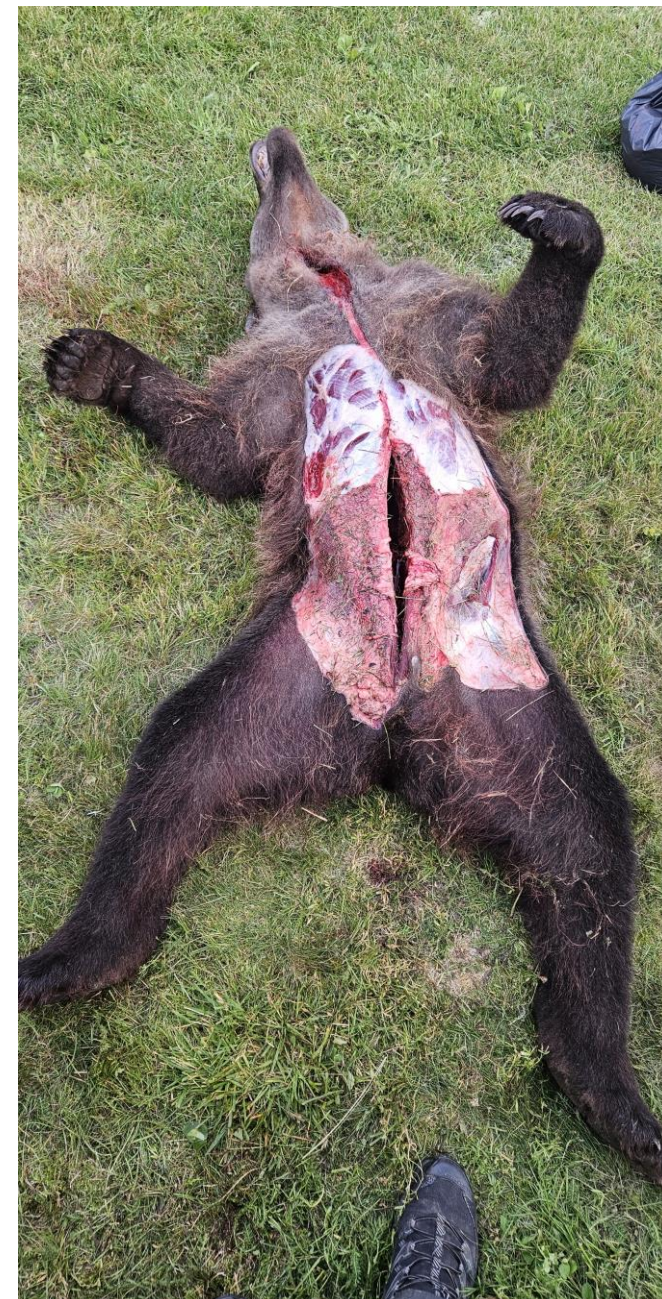
Viltloven

§ 48.(viltfondets og kommunens eiendomsrett)

Vilt som ulovlig er felt, innført til Norge eller ulovlig holdes fanget, eller verdien av dette, **tilfaller Viltfondet** etter [§ 43](#) første punktum. **Det samme gjelder** forlatte egg, egg som oppbevares ulovlig, fallvilt og **vilt som er avlivet i medhold** av [naturmangfoldloven §§ 17, 17 a og 18](#).

- Viltloven § 48 a fastslår at ingen må oppbevare eller omsette fredet vilt eller fredede egg uten at han for det enkelte eksemplar kan godtgjøre at han har nødvendig tillatelse. Bestemmelsen gjør det med andre ord i prinsippet straffbart å besitte fredet vilt dersom det ikke er registrert eller merket, og man ikke kan bevise eller sannsynliggjøre lovlig besittelse.

For skinn til bruk for trening av hund – send epost til erik.ola.helstad@miljodir.no

Kommunalt skadefellingslag- hvem kan delta?

- Hvem kan delta?
 - Statsforvalteren ber kommunene å opprette fellingslag
 - Rekruttering
 - Kun jegere som er oppnevnt av kommunen kan delta i fellingsforsøket.
 - Navnelister må være sendt til Statsforvalteren før fellingsforsøket starter.
 - Der det ikke er fellingslag – fellingstillatelse kan gis til beitelag (uten godtgjøring)
 - **Alle som deltar på fellingsforsøket skal ha lest fellingstillatelsen og være kjent med vilkårene.**
 - Må ha gyldig lisens – gjelder også hundefører (Statsforvalteren unntar sertifiserte hundeførere)
 - Bør ikke være straffedømt eller under etterforskning
- Viktig med god rolleforståelse - skadefelling er et statlig oppdrag

Skadefellingsoppdrag - godtgjøring m.m

- Godtgjøring jegere (§ 9/9a)
 - Godtgjøring kr 1910/døgn eller kr 255/time (7,5 t/dg)
 - Kjøregodtgjørelse, dokumenterte utgifter, arbeidsgiveravgift og feriepenger dekkes
 - Godtgjøring for utlån av hund? Avklares i hvert tilfelle
 - På tvers av fylkesgrenser?
- Sporhundekvipasjer som det avtales å bruke via Statsforvalteren – dekkes utenfor den økonomiske rammen til kommunalt fellingslag (4 ekvipasjer sertifisert gjennom SWDI. I tillegg noen få ekvipasjer med gjentatte vellykkede fellingsforsøk over tid - prøveordning)
- Lån av viltkamera (husk merkeplikt)

Skadefellingsoppdrag – rapportering til Statsforvalteren

- Fellingslaget skal melde tilbake til SF minimum 1 gang pr døgn hvis ikke annet er avtalt. SMS eller telefon....
- Rapportering på ressursbruk for det enkelte fellingsforsøk senest 3 dager etter endt skadefellingsoppdrag – SF må ha god oversikt over totalt forbruk i hele fylket til enhver tid. Gjerne pr e-post. Merk med vårt journalnummer!

Skadefellingsoppdrag- rapportering i Miljøvedtaksregisteret

MILJØVEDTAKSREGISTERET MILJØ-DIREKTORATET

ksregisteret | Søket etter vedtak | Søket etter forskrift | Abonner på vedtak

innen tema

ONING

E ORGANISMER

TE ARTER

Velg rovvilt

G AV FISK

G AV UTENLANDSKE

NATURTYPER

RÅDER

Finne vedtak i kartet

FYLKE: Velg fylke først

KOMMUNE: Velg fylke først

TEMA: Velg tema

Velg rovvilt

NYESTE VEDTAK

Løype til motorferdsel 12-07-2019	Telemark tilsyns nasjonalpark
Forlenget skadefellingstillatelse på ulv i deler av Nord-Østerdal 11-07-2019	Fylkesmannen i
Tillatelse til transport med helikopter, knyttet til byggetiltak, Åseral kommune- SVR LVO 11-07-2019	Verneområdest Ryfylkeheiane c

- Rapportering via Miljøvedtaksregisteret - skal gi mer systematisk informasjon – hva skiller vellykket fellingsforsøk fra tilfeller hvor man ikke lykkes – viktig å få fram info om:

- Jaktform
- Hundetype
- SPORLOGG

Skadefellingsoppdrag – Rapportering for kommunen – Elektronisk søknadssenter

Utgifter til dokumenterte kostnader

Her skal du oppgi utgifter til dokumenterte kostnader, jf. forskriften § 9. Dette gjelder for eksempel bil, snøscooter, nødvendig overnatting etc.

Beskrivelse

✕ Spesifiser

= Sum kostnader

- Legg til ny linje

Vedlegg: Kvitteringer for utlegg

Dra og slipp filer for å laste opp, eller klikk for å velge fil

Maks filstørrelse er 32 MB. Hvordan får jeg lastet opp vedlegg?

Betjeningstillegg til deltakere

Det kan utbetales maksimalt kr 1910 kr per dag per deltaker. Fyll inn navn og antall dagsverk i tabellen.

For kortere deltakelse under fellingsforsøket: Det regnes 7,5 timer per dagsverk, det vil si 254,6 kroner per deltaker som benytter færre enn 7,5 timer, kan det benyttes en omregningsfaktor på 0,1333. For deltaker som har deltatt i 5 timer beregnes antall dagsverk: 5 timer x 0,1333 = 0,6665 dagsverk.

Navn på jeger

Dagsverk

✕ Spesifiser

= Sum kostnader

- Legg til ny linje

Foto:

- **Nytt i 2025** – Kommunene skal sende inn endelig rapport og krav om refusjon via Elektronisk søknadssenter. Siste frist er 1. oktober
- Må framgå hvilke fellingsoppdrag utgiftene er knyttet til når refusjonskravet sendes inn